

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 14.12.1992, sp. zn. 5 Cao 191/92, ECLI:CZ:NS:1992:5.CAO.191.1992.1

Číslo: 60/1995

Právní věta: Zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, se vztahuje na zmírnění následků některých křivd (ne tedy všech křivd), které vznikly v rozhodném období proto nelze provést úpravu důchodu podle zákona o mimosoudních rehabilitacích, pokud k neplatnému skončení pracovního vztahu došlo až po vzniku nároku na invalidní důchod. Pro úpravu důchodu je rozhodující datum skončení pracovního vztahu podle ustanovení § 21 zákona č. 87/1991 Sb.; vznik invalidity pak nastal dnem, kterým byly splněny všechny podmínky stanovené pro vznik nároku. Je přitom nerozhodné, že podmínky pro výplatu důchodu nastaly až později, jestliže byly pobírány nemocenské dávky.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 14.12.1992

Spisová značka: 5 Cao 191/92

Číslo rozhodnutí: 60

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Rehabilitace

Předpisy: 87/1991 Sb. § 21

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 60/1995 sb. rozh.

Zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, se vztahuje na zmírnění následků některých křivd (ne tedy všech křivd), které vznikly v rozhodném období; proto nelze provést úpravu důchodu podle zákona o mimosoudních rehabilitacích, pokud k neplatnému skončení pracovního vztahu došlo až po vzniku nároku na invalidní důchod.

Pro úpravu důchodu je rozhodující datum skončení pracovního vztahu podle ustanovení § 21 zákona č. 87/1991 Sb.; vznik invalidity pak nastal dnem, kterým byly splněny všechny podmínky stanovené pro vznik nároku. Je přitom nerozhodné, že podmínky pro výplatu důchodu nastaly až později, jestliže byly pobírány nemocenské dávky.

(Rozsudek bývalého Nejvyššího soudu České republiky ze 14. 12. 1992, [5 Cao 191/92](#))

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení z 18. 3. 1992 byla zamítnuta navrhovatelova žádost o úpravu důchodu pro nesplnění podmínek uvedených v ustanovení § 24 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, s odůvodněním, že ke skončení pracovního poměru navrhovatele došlo až po vzniku nároku na invalidní důchod, a proto nelze upravovat ani dobu zaměstnání, ani výši výdělků, z něhož byl důchod vypočten. Podle odůvodnění uvedeného rozhodnutí lze podle zákona o mimosoudních rehabilitacích provést úpravu důchodu jen za dobu od skončení zaměstnání z důvodů uvedených v ustanovení § 21 tohoto zákona do dne vzniku nároku na důchod.

V opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí namítl navrhovatel, že jeho pracovní poměr skončil 30. 5. 1977 a od tohoto dne mu byl přiznán invalidní důchod, přičemž datum 14. 4. 1977, které je v uvedeném rozhodnutí považováno za datum vzniku nároku na důchod, je datem vzniku jeho invalidity.

Krajský soud v Brně opravnému prostředku navrhovatele nevyhověl, neboť v přezkoumávaném rozhodnutí neshledal pochybení, a proto je jako věcně správné potvrdil. Pro své rozhodnutí vyšel ze zjištění získaných z dokazování včetně provedeného důkazu osvědčením vydaným Okresním úřadem v B., podle něhož skončil navrhovatelův pracovní vztah 30. 5. 1977 z důvodů uvedených v ustanovení § 21 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích. Po zhodnocení všech provedených důkazů ve smyslu ustanovení § 132 o. s. ř. dospěl soud prvního stupně k závěru, že požadavku navrhovatele nelze vyhovět, přestože mu vznikla křivda v rozhodném období tím, že u něj došlo k neplatnému skončení pracovního vztahu podle ustanovení § 21 zákona o mimosoudních rehabilitacích, jak vyplývá z příslušného osvědčení. Je zřejmé, že pro úpravu důchodu je rozhodující datum skončení pracovního vztahu podle citovaného ustanovení a datum vzniku nároku na důchod. V případě navrhovatele je nepochybné, že ke skončení pracovního vztahu došlo 30. 5. 1977 a že datem vzniku nároku na invalidní důchod je 14. 4. 1977. Soud prvního stupně rozlišoval pro posouzení věci okamžik splnění podmínek pro vznik nároku na důchod od splnění podmínek pro jeho výplatu. Dnem 14. 4. 1977 navrhovatel splnil všechny podmínky stanovené pro vznik nároku na důchod. I když ke vzniku nároku na důchod došlo dnem 14. 4. 1977, nemohl být tento důchod vyplácen, protože mu v tom bránila okolnost výplaty nemocenských dávek až do 29. 5. 1977. Splnění podmínek pro výplatu invalidního důchodu nastalo až dnem 30. 5. 1977. Soud prvního stupně tedy došel k závěru, že k neplatnému skončení pracovního vztahu u navrhovatele došlo až po vzniku nároku na důchod a že za této situace nelze provést úpravu navrhovatelova důchodu podle zákona o mimosoudních rehabilitacích.

Bývalý Nejvyšší soud České republiky potvrdil svým rozsudkem uvedený rozsudek soudu prvního stupně a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Z odůvodnění:

Odvolací soud neshledal odvolání navrhovatele důvodným. Soud prvního stupně při svém rozhodování vycházel z úplně zjištěného skutkového stavu a záležitost navrhovatele posoudil správně jak po skutkové stránce, tak i po stránce právní. Odvolací soud se proto ztotožnil s právním názorem soudu prvního stupně, který je vysloven v odůvodnění napadeného rozsudku soudu prvního stupně a který vychází důsledně ze znění zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích. Došel rovněž k závěru, že zákonná úprava mimosoudních rehabilitací v důchodové oblasti podle ustanovení § 24 odst. 6 citovaného zákona se týká tzv. důchodového odškodnění u těch občanů, jimž lze hodnotit dobu zaměstnání podle ustanovení § 24 odst. 1 (popřípadě 2) tohoto zákona, tedy zásadně doba od neplatného skončení pracovního vztahu do dne vzniku nároku na příslušný důchod. Soud prvního stupně přitom přesvědčivě odůvodnil, proč je třeba u navrhovatele považovat za den vzniku nároku na důchod právě 14. 4. 1977 a proč je nutné odlišit v daném případě den vzniku nároku ode dne počátku výplaty důchodu. Odvolací soud připomíná, že podle svého ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb. se zákon o mimosoudních rehabilitacích vztahuje výslovně jen na zmírnění následků

některých, ne tedy všech křivd učiněných v rozhodném období. Soudu pak nepřísluší činit ze zákona o mimosoudních rehabilitacích žádné výjimky, ani odstraňovat tvrdosti zákona, které by se případně mohly při jeho aplikaci objevit.

Odvolací soud proto rozhodnutí soudu prvního stupně jako věcně správné potvrdil (§ 219 a § 250f o. s. ř.). Navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení, protože v něm neměl úspěch (§ 224 odst. 1, § 250l odst. 2 a § 250k odst. 1 o. s. ř.) a odpůrce nemá právo na tuto náhradu již ze zákona (§ 125 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení).